

Luomukuminatuotannon haasteet ja mahdollisuudet

Luomuinstituutin tutkijaseminaari Kyyhkylän kartanossa
Mikkelissä 8.-9. kesäkuuta 2016

Marjo Keskitalo, Erikoistutkija, MMT, Luonnonvarakeskus (Luke)

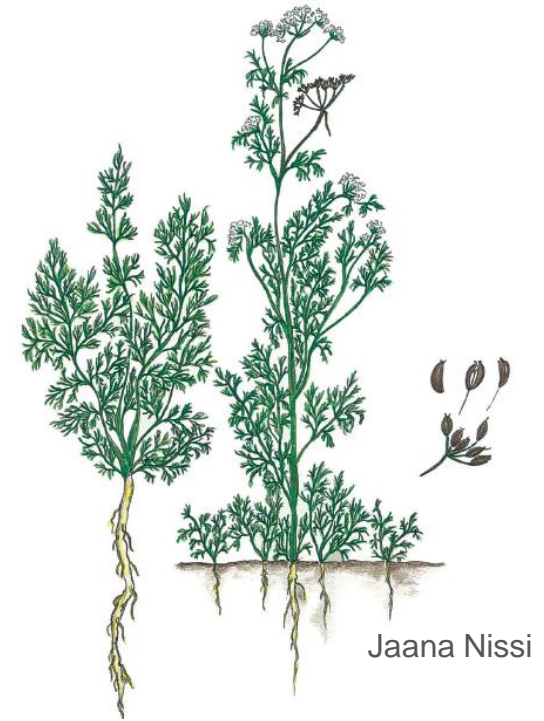
& työryhmä

Oiva Niemeläinen, Markku Niskanen, Kirsi Raiskio, Luonnonvarakeskus

Timo Teinilä, Ammattiopisto Livia

Taustaa

- Kumina on kaksi – monivuotinen maustekasvi
- Viljelyala kasvoi kymmenisen vuotta sitten nykyiseen 16 000 - 20 000 hehtaariin.
- Sopimusviljelyttäjät markkinoivat sadon pääosin ulkomaille, yli 40 maahan.
- Maailmalla myytävästä kuminasta 25 – 30 % on suomalaista.
- Kumina on yksi uusien viljelykasvien menetystarinoista.
- Viljelyn suosio perustuu mm. siihen, että kumina soveltuu viljajärjestelmiin: kuminanviljely hyödyttää viljoja ja viljat kuminan tuotantoa, synergiahyödyt ovat merkittävät.
- Suurin osa nykyisestä kuminasta tuotetaan tavanomaisesti

Jaana Nissi

Kuminaan liittyvät hankkeet:

- 1) Sieppari Pellossa – kuntoa, kiertoa ja kasvipeitteisyyttä (Oiva Niemeläinen, Luke), rahoitetaan YM RAKI-ohjelmasta, jossa tavoitteena on maan kasvukunnon parantaminen, maatalouden vesiensuojelun tehostaminen talvikauden kasvipeitteisyyttä lisäämällä sekä kierrätyslannoitteiden käyttöä edistämällä.
- 2) Uusien kasvivaihtoehtojen tuotannon edistäminen viljelijöitä, yrittäjiä ja kuluttajia tiedottamalla ja aktivoimalla: FutureCrops – Uusia kasveja tuotantoon, tietoa ja elämyksiä kysynnän ja liiketoiminnan tueksi (1.5.2016 – 30.4.2019), Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma (2014 – 2020), mukana Varsinais-Suomen, Hämeen, Uudenmaan, Pirkanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskukset.

Miksi luomukuminaa?

- 1) SieppariPellossa: Kierrätyslannoitteiden käytön maksimointi kuminalla:
  - -Tavanomaisessa viljelyssä korvamaan kylvölannoitusta – ei välttämättä lisää kumina-alaa.
  - B) Luomuviljelyssä, jolloin tuotetulle sadolle voisi avautua täysin uusia markkinoita, kokonaiskumina-ala mahdollisesti kasvaisi.
- 2) FutureCrops: Luomukuminalla kysyntää ulkomailla, johon suomalaiset sopimusviljelyttäjät eivät pysty vastaamaan. Kuminan vientitaidot sen sijaan hallussa, jolloin luomukumina olisi uusi vientiartikkeli tavanomaisen rinnalla.

Luomukuminan viljely

- Haasteita erityisesti rikkakasvien ja kuminakoin hallinta
- Saunakukka ja muut monivuotiset ovat vaikeimmin hallittavissa, ongelma myös tavanomaisessa.
- Kuminakoin hallintaan poistuva Bioruiskute S (luonnon pyretriini) sekä kuminakoin toukkasyöte, Turex (50 % *Bacillus thuringiensis* –bakteeri) mahdollisia: ajoitus on tärkeä, ongelmana on valmisteiden korkea hinta /70 – 100 e/ha) verrattuna synteettisiin valmisteisiin (3-5 e/ha).
- Yleensä luomukuminasta pyritään korjaamaan vain yksi sato, kun yleensä puitavaa satoa saadaan 2-3 vuotena
- Luomukuminan viljelyala korkeitaan muutamia kymmeniä hehtaareja
- Luomukuminan hinta 1,5 x tavanomainen (7.6. 2016 tavanomaisen hinta 1,12 e/kg, luomukuminan hinta 1,68 e/kg)

Kuminakokeet Ammattiopisto Livian pellolla, Kaarinassa 2015 – 2017

- Muuttuvia tekijöitä tutkimuksessa ovat:
  - A) Lannoitus
    - - Orgaaninen ja väkilannoite
  - B) Kuminan perustaminen
    - - Puhdaskasvustona ja ohran suojaan kylväen
  - C) Kuminan siemenmäärä
    - - 7 kg/ha ja 15 kg/ha
  - (D) Rikkakasvien hallinta)
    - - Puhdaskasvusto kemiallinen rikkakasvien torjunta, kumina suojaviljassa ilman käsittelyjä

Vuonna 2015 lohkolle
levitettiin Livian biokaasulaitoksen
kuivaa mädätejäännöstä
noin 40 m³/ha (liukoista typpeä
noin 60 kg/ha)

Kumina ohran 'aluskasvina'

Ohrakasvustot ovat
vaaleampia
mädätejäänöksen
saaneissa ruuduissa

ks7	1	2	3	4	5	6	7	8	7	6	5	4	3	2	1	ts	s	13	12	11	s
ks1	5	1	2	3	4	5	6	7	8	5	4	3	2	1	ts	s	13	12	11	s	
ksv	15	7	8	5	6	3	4	1	2	15	ts	5	8	1	2	3	4	7	6	ts	s
ksv	7	7	8	5	6	3	4	1	2	7	ts	5	8	1	2	3	4	7	6	ts	s
ksv	15	5	6	7	8	1	2	3	4	15	ts	2	1	4	3	6	7	8	5	ts	s
ksv	7	5	6	7	8	1	2	3	4	7	ts	2	1	4	3	6	7	8	5	ts	s

Mädätejäännös

Kuminan taimimäärä kpl/m²

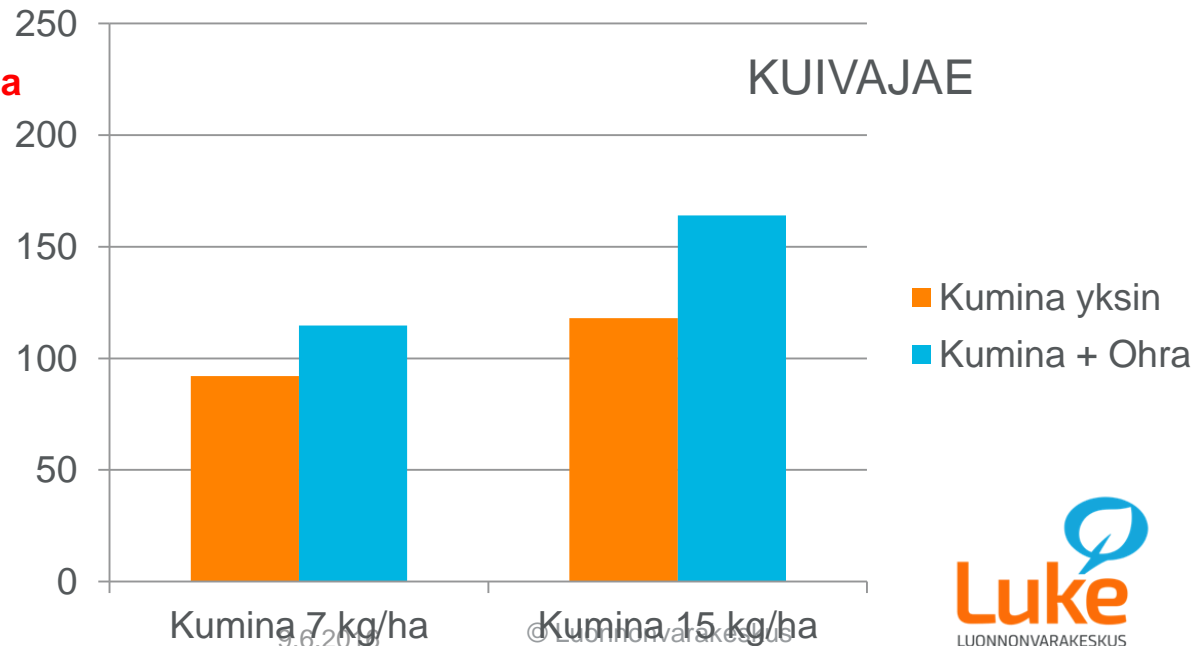
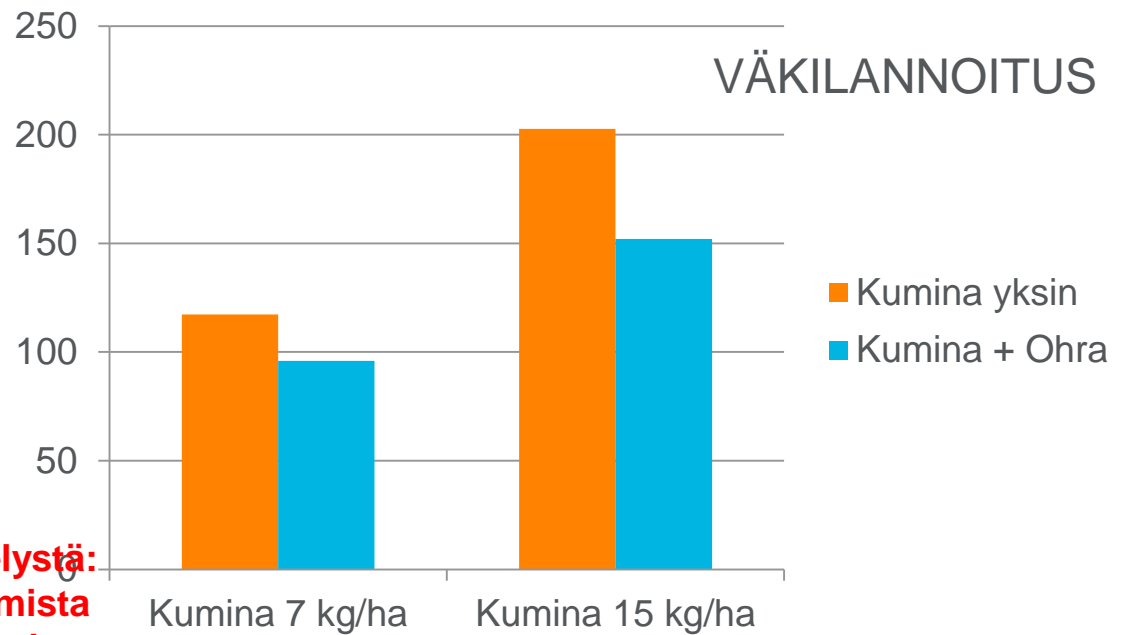
Kuva 1 ja 2.

Kuminan siemenmäärän ja perustamistavan vaikutus kuminan taimimäärään (kpl/m²) elokuussa 2015.

1) Kuminan taimitiheys riippui käsittelystä:
-väkil.: ohran kylvö heikensi taimettumista
-kuivajae: ohran kylvö edisti taimettumista

-> Väkilannoitus: ohra rehevöityy liikaa, mikä heikentää kuminan kasvua
-> Orgaaninen: ohra kasvaa sopivan hitaasti kuminan kasvua ajatellen

2) Ohran kanssa kylvettäessä kuminan taimimäärä kuivajaelannoituksella suurempi

Juuren tyvi
(mm)

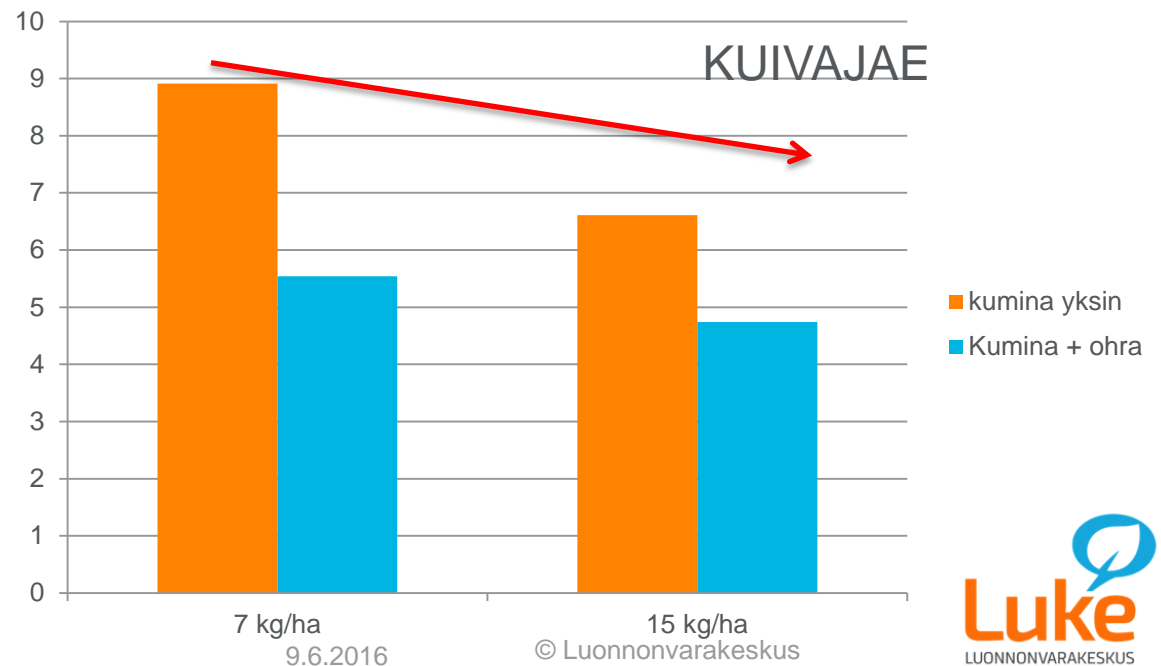
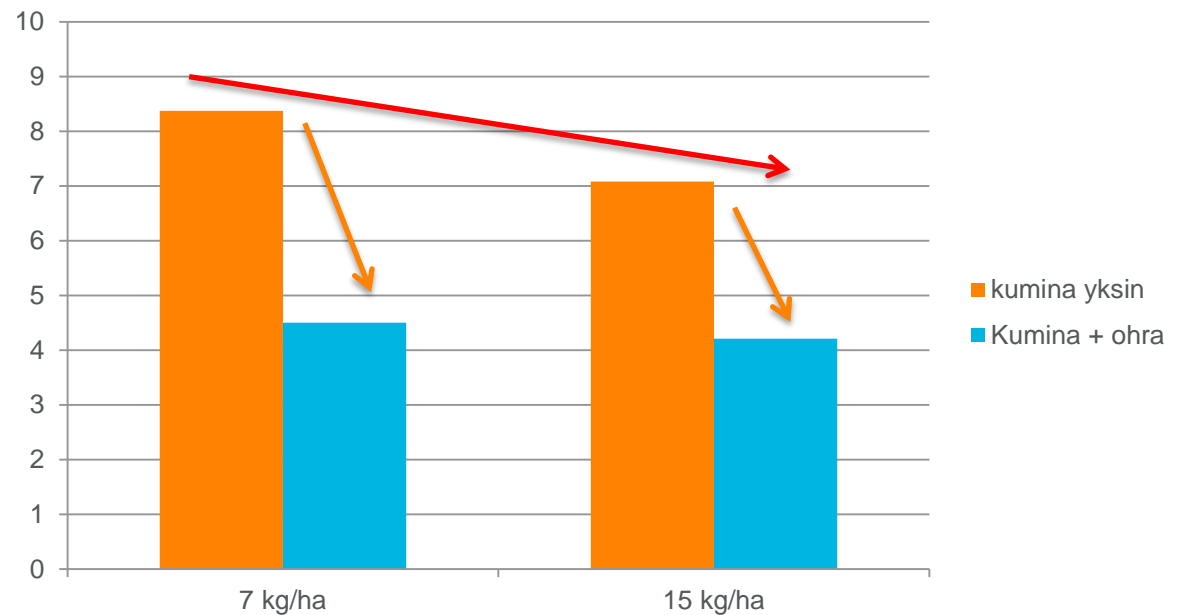
Kuva 3 ja 4.

Kuminan siemenmäärän ja
perustamistavan
vaikutus juurentyven halkaisijaan (mm)
lokakuussa 2015

Kuminan juurenkasvu riippuvainen
kasvuston tiheydestä sekä sitä
oliko mukana ohraa tai ei

Tiheässä kasveilla kilpailua elintilasta

VÄKILANNOITUS

Kumina 7kg/ha

Kuminan juuret pitkiä
mädätejäännöksen
saaneissa ruuduissa

Kirsi Raiskio

keskus

Kumina 7 kg/ha + ohra

Kuminan juuret pitkiä
mädätejäänöksen
saaneissa ruuduissa

KEINO
8. III

LANTA
8. III

Kirsi Raiskio

Timo Teinilä, Livia

Kumina lähtee kasvuun varhain keväällä

Rejektilietelevitys, toukokuun alku 2016, Llvia

Kuminan kukinnan alkamien, kesä-toukokuun vaihde 2016, Ammattiopisto Livia

Timo Teinilä, Livia

Kumina 7kg/ha + ohra

Kumina 7 kg/ha

Lannoituksena
mädätejäännös

VÄKILANNOITE Kumina 7kg/ha + ohra

Kumina 7 kg/ha

MÄDÄTE

Kumina 7kg/ha + ohra

Kumina 7 kg/ha

Johtopäätöksiä luomukuminan viljelystä

- Orgaanisten lannoitevalmisteiden käyttö saattaa tuoda uuden tekniikan luomukuminan viljelyyn.
- Ohran ja kuminan päällekkäisviljely, mikä on ehdoton rikkakasvien hallintaan, voi onnistua paremmin orgaanisen lannoitteen kanssa, koska ohra saadaan kasvamaan sopivan hitaasti silloin.
- Tasapainoilua riittävästi mutta ei liian rehevän ohran aikaansaamiseksi kuminan suojaksi ja ehkäisemään rikkakasvien taimettumista.
- Orgaanisia lannoitevalmisteita käytettäessä ohran kasvu hidastuu: rikkakasvien itäminen estyy ja kuminalle jää tilaa kasvuun.
- Väkilannoite rehevöittää ohraa liikaa, jolloin kumina juurineen jää pieneksi. Satovuonna kumina ei kuki, eikä kasva riittävän suureksi kilpaillakseen rikkakasvein kanssa.
- Luomukuminalla on valmiiksi kysyntää ulkomailla. Sopimusviljelyttäjillä on osaamista kuminan vientiin.
- Haastetta on edelleen kuminakoin torjunnassa Turexin kanssa

KIITOS !

